

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 31.7.2012
COM(2012) 433 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG
RÅDET**

Strategi for bæredygtig konkurrenceevne i byggesektoren og i dennes virksomheder

{SWD(2012) 236 final}

DA

DA

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Strategi for bæredygtig konkurrenceevne i byggesektoren og i dennes virksomheder

1. INDLEDNING

Byggesektoren spiller en vigtig rolle i den europæiske økonomi. Den frembringer næsten 10 % af BNP og skaber 20 millioner job, først og fremmest i meget små og små virksomheder. Byggeriet er også en storforbruger af mellemprodukter (råstoffer, kemiske stoffer, elektrisk og elektronisk udstyr osv.) og tilhørende tjenesteydelser. På grund af sektorens økonomiske betydning kan byggesektorens resultater påvirke udviklingen i den generelle økonomi markant.

Kvaliteten i byggearbejder har også en direkte virkning for europæernes livskvalitet. Ikke mindst bygningers energimæssige ydeevne og ressourceeffektiviteten i produktion, transport og ved anvendelse af produkter til opførelse af bygninger og infrastruktur har store virkninger for områderne energi, klimaændringer og miljø.

Konkurrenceevnen i byggevirksomheder er derfor et vigtigt spørgsmål, ikke kun for vækst og beskæftigelse generelt, men også for at sikre bæredygtighed i sektoren.

Sektoren vil kunne bidrage markant til skabelse af job¹ ved at øge aktiviteterne inden for nogle yderst lovende områder, såsom renovering af bygninger og infrastruktur med støtte f.eks. fra den rette politik for at fremme efterspørgselen, men også for at tilskynde til investeringer. Byggesektoren spiller således en vigtig rolle i gennemførelsen af strategien Europa 2020 om intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. Endvidere fremhæves det i Kommissionens meddelelse om energikøreplanen 2050², at en bedre energieffektivitet i nye og eksisterende bygninger er af afgørende betydning for omdannelsen af EU's energisystem.

En bæredygtig byggesektor spiller en afgørende rolle for at nå EU's langsigtede mål, en reduktion af drivhusgasudledningerne på 80–95 %. I henhold til køreplanen for omstilling til en konkurrencedygtig lavemissionsøkonomi i 2050³ vil bygningers omkostningseffektive bidrag udgøre en reduktion på 40 til 50 % i 2030 og ca. 90 % i 2050. De nødvendige investeringer vil bidrage stærkt til den europæiske byggeindustri konkurrenceevne. Sektoren skal også spille en vigtig rolle i tilpasningen til klimaændringer og modstandsdygtigheden over for naturkatastrofer eller menneskeskabte katastrofer ved at fremme langsigtede katastrofesikrede investeringer.

Byggesektoren står imidlertid over for en række strukturelle problemer, såsom et underskud af kvalificerede arbejdstagere i mange virksomheder, manglende attraktivitet blandt unge på grund af arbejdsforholdene, begrænset innovationskapacitet og forekomsten af sort arbejde. Mere generelt er der i den aktuelle situation tre grundlæggende elementer, som er kendetegnende for denne sektor.

¹ Det skønnes, at der kan skabes 275 000 nye job i sektoren inden 2020. CEDEFOP: "Skills, Demand and Supply" 2010, s. 96 - http://www.cedefop.europa.eu/en/Files/3052_en.pdf.

² KOM(2011) 885/2.

³ KOM(2011) 112.

For det første er byggesektoren en af de sektorer, der er hårdest ramt af den finansielle og økonomiske krise (inden for byggeri og infrastrukturarbejder var der et fald på 16% mellem januar 2008 og november 2011 i EU-27⁴). For det andet er der en øget konkurrence fra ikke-europæiske operatører, ikke kun på internationale markeder, men også på det indre marked, især ved projekter vedrørende infrastruktur. Denne eksterne konkurrence sker ikke altid på rimelige vilkår; EU-virksomheder står ofte over for langt større omkostninger end ikke-europæiske virksomheder. For det tredje har energi- og miljøspørgsmål skabt ny dynamik i virksomhederne og har stimuleret en række initiativer i den offentlige sektor, som er blevet nøglefaktorer i markeds konkurrencen. Byggevirksomheder har allerede gjort markante fremskridt, men en gennemførelse af EU's klima-, energi- og miljømål vil kræve markante ændringer, som sektoren vil have svært ved at klare uden en passende politisk støtte.

I nærværende meddelelse påpeges de vigtigste udfordringer, som sektoren står over for i dag og frem til 2020 med hensyn til investeringer, humankapital, miljøkrav, regulering og adgang til markeder, og der er forslag til initiativer, der støtter sektoren med henblik herpå. På kort sigt lægges der vægt på nødvendigheden af at støtte vækst og beskæftigelse i byggesektoren som reaktion på krisen. På lang sigt vil de udfordringer, sektoren står over for, kræve en samlet og koordineret fremgangsmåde på europæisk niveau for at få værdikæden til at fungere bedre, især gennem frivillige partnerskaber mellem de private og offentlige sektorer og om nødvendigt en passende lovramme.

2. DEN AKTUELLE SITUATION SAMT VIGTIGE UDFORDRINGER

De meget forskellige aktiviteter inden for de enkelte brancher i byggesektoren medfører modsatrettede vilkår med hensyn til socioøkonomiske, organisatoriske, kulturelle og teknologiske spørgsmål og ved tilpasningen til nye forskrifter og markedsmuligheder.

Der er globale udfordringer, som kan give mulighed for bæredygtig vækst på mellemlang sigt, forudsat at de rette foranstaltninger gennemføres nu. Dette kunne føre til udvikling af en række tjenester, der vedrører områder, såsom sundhed og sikkerhed, energieffektivitet, grønt byggeri, modstandsdygtighed over for katastrofer, indendørsklima, genbrug, genvinding og regenerering samt tilpasset design. Hvis disse spørgsmål tages op på rette vis, kan disse udfordringer også åbne op for nye markedsmuligheder.

2.1 De generelle makroøkonomiske vilkår

Den **finansielle krise** har især ramt byggesektoren; der har været et stærkt fald i efterspørgselen, især på det private boligmarked, men også på andre markeder, f.eks. markedet for infrastruktur. Udviklingen er meget forskellig i de forskellige medlemsstater. I nogle medlemsstater var den bristede boligboble en af de udløsende faktorer, og den har fortsat mindsket aktiviteten voldsomt i sektoren⁵. I andre medlemsstater lider sektoren især som følge af stramningerne på kreditmarkedet. Begrænsningerne af de offentlige udgifter som følge af krisen vil øge presset på investeringer i infrastruktur.

Nogle lande har investeret i **vækstpakker** som reaktion på krisen, f.eks. med startinvesteringer i infrastrukturprojekter, nedsat momssats for nybyggeri og/eller renovering af bygninger, særligt gunstige renter for huslån osv. Men kun de tiltag, som medtager foranstaltninger, der sigter på en forbedring af kompetencer og kvalifikationer, innovation og

⁴ Eurostats pressemeddelelse 169/2011 af 17. november 2011.

⁵ F.eks. faldt produktionsindekset, afpasset i forhold til antallet af arbejdsdage, med 49% i Spanien og med 76% i Irland i tidsrummet mellem første kvartal 2007 og andet kvartal 2011 — Kilde: Eurostat.

en "grøn" økonomi, vil have en varig virkning på sektorens konkurrenceevne. Dette understreger behovet for en hensigtsmæssig formulering af politikker, der stimulerer vækst og beskæftigelse på kort sigt, men som også fremmer en omstrukturering af byggesektoren på lang sigt.

2.2 Resultaterne af værdikæden

Markederne for EU's byggesektor og byggesektoren selv er **meget opsplittet** med mange mikrovirksomheder, store forskelle mellem medlemsstaterne med hensyn til sektorens resultater og store vanskeligheder med udbredelse af kendskabet til god praksis. En bedre inddragelse af værdikæden vil markant øge omfanget af spill-over-virkningerne med hensyn til innovation som følge af et øget samarbejde.

Arbejdet på byggepladserne og i mindre grad fabrikanten af byggevarer vil i stigende grad se sig konfronteret med **et behov for faglært arbejdskraft**. Det store antal faglærte, som trækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet mellem 2012 og 2020⁶, og som udgør mere end to tredjedele af jobbene i byggeri, industri og transport, skal ligeledes erstattes. Den kroniske mangel på faglært arbejdskraft kan dels forklares med, at sektoren ikke er særlig attraktiv for unge, og dels med det stigende behov for kompetencer, der svarer til de specifikke kvalifikationer, som uddannelsessystemet (og arbejdsmarkedet) har svært ved at dække. Overgangen til en ressourceeffektiv lavemissionsøkonomi vil også medføre vigtige strukturelle ændringer i byggesektoren, som vil skulle tilpasse sig og foregribe behovet for kvalifikationer og kompetencer inden for disse områder. Dette er især tilfældet med hensyn til uddannelse af arbejdsstyrken med henblik på opførelse af næsten energineutrale bygninger, uanset om det drejer sig om nye eller renoverede bygninger. Indførelse af støtteteknologier og anvendelse af en fleksibel praksis for arbejdstilrettelæggelsen vil ligeledes kræve ændringer i kompetencer og kvalifikationer i byggeriet.

Udgifter til forskning og innovation er fortsat ret lave sammenlignet med industrien generelt. Dette kan imidlertid forklares med de intensive arbejdskraftkrav og det, at byggevirksomhederne først og fremmest er interesseret i at bruge den eksisterende eksterne teknologiske udvikling i forbindelse med deres aktiviteter. Sektoren vil sandsynligvis intensivere sin indsats inden for forskning og innovation for at klare problemet med det store forbrug af materialer (såsom metalliske og ikke-metalliske mineraler, kemiske stoffer og træ) og produktionen af store mængder affald. Endvidere udvikler industrien flere og flere materialer, som er lettere at indsamle og genanvende, og systemer eller bygningsløsninger, der letter nedrivning af bygninger og genanvendelse af materialer. Denne indsats er i overensstemmelse med det nye grundkrav, der er anført i forordningen om byggevarer vedrørende bæredygtig anvendelse af naturressourcer, og med råstofinitiativet gennem en eventuel udvikling af bedste praksis for indsamling og behandling af affald, især ved genbrug/genanvendelse af værdifulde materialer fra affald og gennem støtte til forskning om økonomiske incitamenter for genvinding og genbrug. Det er imidlertid nødvendigt, at EU-initiativer og nationale initiativer i øget omfang gennemfører innovative løsninger og eksempler på bedste praksis.

⁶ CEDEFOP "Skills, demand and Supply" 2010, s. 93
http://www.cedefop.europa.eu/en/Files/3052_en.pdf.

2.3 Lavemissionsøkonomi

Som bebudet i **ændringen af direktivet om bygningers energimæssige ydeevne**⁷ vil indførelse af næsten energineutrale bygninger⁸ blive en stor udfordring for byggesektoren. Markedet har flere år til at tilpasse sig, men det er nødvendigt med støtte til alle markedsaktører, lige fra offentlige organer (som har brug for en frist på to år forud for gennemførelsen) til byggefirmaer, arkitekter, bygherrer osv. Det vil også være nødvendigt med en tilpasning inden for områder, såsom finansieringsstruktur, indkøb, uddannelse og markedsføring.

Ganske vist er antallet af "**bygninger med lavt energiforbrug**" stigende, men der skal først sikres en kritisk masse, og fremskridtene i indsatsen for at forbedre energieffektiviteten og inddrage vedvarende energikilder sker kun i et langsomt tempo. Håndhævelsen af lovrammen kombineret med en passende skattepolitik bør medvirke til at nå en kritisk masse.

Også i forbindelse med **renoveringer af eksisterende bygninger** er det nødvendigt at gøre mere for at opnå større energibesparelser. Endvidere er antallet af eksisterende bygninger, som får en omfattende renovering, relativt beskedne. I "Strategi for konkurrencedygtig, bæredygtig og sikker energi"⁹, "Køreplan for omstilling til en konkurrencedygtig lavemissionsøkonomi i 2050"¹⁰ og "Energikøreplanen 2050"¹¹ lægges der derfor vægt på behovet for flere aktioner inden for området bygninger, især med hensyn til renoveringer. Denne linje skal fortsat følges.

Transportinfrastrukturen har en utrolig stor miljøvirkning, et omfattende forbrug af energi og råstoffer og forårsager affald. Infrastrukturnetværk skal yde et stort bidrag til et mere bæredygtigt Europa.

2.4 Konkurrencen inden for byggesektoren i EU og på internationale markeder

Konkurrencen på EU's markeder er blevet forbedret gennem anvendelsen af direktiver om offentlige indkøb, gennemførelsen af servicedirektivet og vedtagelsen af de europæiske byggestandarder og standarder for byggematerialer ("eurokodekser"). EU-virksomheder, som er aktive inden for denne konkurrence, konkurrerer imidlertid ikke altid på lige fod, især ikke i forhold til **ikke-europæiske virksomheder**, som ofte er underkastet mindre strenge sociale krav og miljøkrav, og som nyder godt af statsstøtte. Medlemsstaterne bør sikre, at EU-virksomheder og virksomheder uden for EU konkurrerer på lige fod om offentlige kontrakter uden at sætte det, EU har opnået på det sociale og miljømæssige område, på spil.

Situationen på de **internationale markeder** er endnu vanskeligere. Sektoren står ofte over for alvorlige vanskeligheder, ikke kun rent teknisk, men også med hensyn til konkurrencevilkårene i andre lande, f.eks. i Kina, som begrænser muligheden for adgang til disse markeder. Da de europæiske bygge- og anlægsmarkeder forventes at vokse langsommere end de nye markeder, vil det være nødvendigt for sektoren at udvikle og fastholde et stærkere globalt perspektiv. Det er vigtigt for EU's byggevirksomheder, at tredjelande åbner deres markeder for EU-virksomheder i konkurrencen om kontrakter. EU bør i højere grad udnytte sin indflydelse til at få lande uden for EU til at forhandle om en

⁷ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/31/EU af 19. maj 2010 om bygningers energimæssige ydeevne.

⁸ Med hensyn til yderligere detaljer om relevante bestemmelser henvises der til direktiv 2010/31/EU, artikel 2, stk. 2, og artikel 9.

⁹ KOM(2010) 639 endelig.

¹⁰ KOM(2011) 112 endelig.

¹¹ KOM(2011) 885 endelig.

yderligere åbning af deres kommercielle markeder og deres markeder for offentlige indkøb, undersøge eventuel diskriminerende praksis ved indkøb og indlede konsultationer med det pågældende land for at løse uoverensstemmelser om adgang til markedet.

3. EUROPÆISK STRATEGI FOR BÆREDYGTIG KONKURRENCE EVNE I BYGGESEKTOREN

For at kunne reagere på de afgørende udfordringer, der er skitseret i ovenstående, er der fastlagt en europæisk strategi for det kommende tiår. Den skal supplere de strategier, der er udarbejdet af virksomhederne i byggesektoren, for at forbedre deres konkurrenceevne og reagere på samfundsmæssige udfordringer.

Denne strategi fokuserer på fem nøglemaal: a) fremme af gunstige vilkår for investeringer, b) forbedring af grundlaget for humankapitalen i byggesektoren, c) bedre ressourceeffektivitet, miljøresultater og miljøindsats og forretningsmuligheder, d) styrkelse af det indre marked for byggeri, e) støtte til den globale konkurrenceevne blandt EU's byggevirksomheder. Hvert mål dækker forskellige afgørende udfordringer, f.eks. er det nødvendigt med gunstige investeringsvilkår for at stimulere vækst, forskning og innovation og en økonomi med lavt kulstofforbrug. På samme måde er et solidt grundlag for humankapital af afgørende betydning for at forbedre resultaterne i værdikæden og for at kunne vedtage innovative løsninger, især med hensyn til en økonomi med lavt kulstofforbrug. På den ene side foreslås der i strategien henstillinger, som kunne løse de økonomiske og beskæftigelsesmæssige udfordringer på kort og mellemlang sigt, som byggesektoren står over for. På den anden side omfatter strategien en række henstillinger med langsigtede perspektiver for at sikre en varig virkning for sektorens konkurrenceevne.

3.1 Fremme af gunstige vilkår for investeringer

Projekter vedrørende reovering af bygninger og transeuropæiske netværk kan sætte gang i byggesektorens vækst og samtidig medvirke til at nå målene i EU's energi-, transport- og samhørighedspolitikker. Endvidere vil en bekæmpelse af praksis med forsinkede betalinger forbedre entreprenørers finansielle levedygtighed, især håndværkere og små byggefirmaer, og forbedre deres adgang til kredit. På lang sigt bør byggesektoren øge sin innovationskapacitet for at forbedre branchens produktivitet og merværdi og miljøindsatsen inden for alle brancher i værdikæden.

3.1.1 Foranstaltninger på kort sigt

Der bør lægges særlig vægt på fremme af *reovering af bygninger og vedligeholdelse af infrastruktur*, som udgør en vigtig andel af den samlede beskæftigelse og produktion i byggeriet. Først og fremmest er den nuværende andel af bygningsrenovationer¹² og praksis i forbindelse med energieffektive forbedringer ikke tilstrækkelige, hvis EU's mål for energibesparelser i EU 2020 skal nås. En vedtagelse af de foreslåede mål for en årlig reovering af 3 % af centraladministrationens bygninger¹³ (en fordobling af den aktuelle andel af reoveringer) og 2 % af den samlede byggemasse¹⁴ omkostningseffektivt vil ikke kun bidrage til en gennemførelse af disse mål, men ligeledes sikre økonomisk vækst og beskæftigelse på lokalt niveau i hele EU. En godkendelse af disse forbedringer kræver imidlertid, at en række lovmæssige, økonomiske og finansielle hindringer overvindes.

¹² EU's gennemsnitlige andel af reovering af eksisterende bygninger udgør 1,2 % pr. år.

¹³ Europa-Parlamentets og Rådets kompromistekst om et nyt direktiv vedrørende energieffektivitet (endnu ikke vedtaget).

¹⁴ Køreplan til et ressourceeffektivt Europa [KOM(2011) 571].

Medlemsstaterne bør først og fremmest **gennemføre og håndhæve direktivet om bygnings energimæssige ydeevne** effektivt¹⁵. I nogle medlemsstater hindrer et lavt ambitionsniveau og manglende håndhævelse af energikodekser for bygninger energieffektivitet i bygninger, og således undlader man at stimulere byggesektoren.

Økonomiske incitamenter¹⁶ og finansielle støtteforanstaltninger anerkendes som positive af markedsoperatører og sætter gang i renoveringen af eksisterende bygninger. De nationale ordninger og virkningen af dem varierer imidlertid meget. Derfor kan en udveksling af erfaringer være en stor hjælp til forståelse af potentielle virkninger ud fra forskellige synspunkter og risiciene ved en ufuldstændig gennemførelse og utilsigtede virkninger. Det bør ligeledes tilstræbes, at disse nationale ordninger på den ene side og EU-fonde og private fonde og finansielle instrumenter på den anden side supplerer hinanden for bedst muligt at kunne opnå en multiplikatorvirkning.

EU giver støtte og finansiering gennem forskellige mekanismer, og medlemsstaterne bør i højere grad udnytte disse. **Struktur- og samhørighedsfondene** (2007-2013) kan anvendes til investeringer i energieffektivitet og vedvarende energikilder, ikke kun i offentligt byggeri og erhvervsbyggeri, men også i eksisterende boliger. Herudover giver finansieringstekniske instrumenter, såsom Jessica, mulighed for at investere i mindre byudviklingsprojekter og byfornyelsesprojekter, som ikke ville kunne finansieres gennem de normale markedsmekanismer. Private equityfonde og lånegarantier fra Den Europæiske Investeringsbank, Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling og Den Europæiske Fond til Energieffektivisering (EEEF) giver sammen med støtte til projektudvikling til endelige modtagere, såsom Elena, ligeledes mulighed for at mobilisere offentlig støtte.

En ordning, som kunne stimulere investeringer i ressourceeffektiv renovering, er udvikling af tjenesteydelser vedrørende design-byggeri-drift (design-build-operation) i forbindelse med **små renoveringsprojekter** med **kontraktmæssige garantier for byggeopgave**. Dette markedssegment er ved at blive interessant, ikke kun for energivirksomheder, men også for specialiserede små entreprenører, som eventuelt også kunne tilbyde en opfyldelsesgaranti i forbindelse med en række tjenester inden for byggeri. Offentlige tiltag kunne støtte udviklingen af sådanne tjenesteydelser, især ved offentlige indkøb og i boligsektoren sammen med udvikling af forsikringsprodukter, som kunne dække de tekniske risici i forbindelse med opfyldelsesgarantier. Især offentlige myndigheder bør sikre, at en aktiv energistyring og intelligent måling indgår i renoveringsarbejder.

Endelig er det vigtigt, at byggevirksomheder har adgang til deres egne finansielle ressourcer inden for et rimeligt tidsrum. Med det nye direktiv¹⁷ om **forsinket betaling** indføres strammere bestemmelser, især gennem en harmonisering af offentlige myndigheders betalingsfrist over for virksomheder, gennem en forhøjelse af den lovbestemte rente for forsinket betaling og ved at give virksomheder mulighed for at få tilbagebetalt deres omkostninger ved inddrivelse. I forbindelse med revideringen af EU-direktiverne om offentlige indkøb har Kommissionen foreslået, at medlemsstaterne skal kunne fastlægge, at underleverandører kan kræve direkte betaling af den kontraherende myndighed for leveringer, arbejder og tjenesteydelser, som er ydet over for hovedkontrahenten i forbindelse med kontraktopfyldelsen.

¹⁵ Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 2010/31/EU om bygnings energimæssige ydeevne (omarbejdning), EUT L 153 af 18.6.2010, s. 13.

¹⁶ Såsom nedsat momssats, særligt gunstige rentevilkår, CO₂- og energibeskatning, målrettede subsidier osv.

¹⁷ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/7/EU om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner (omarbejdning), EUT L 48 af 23.2.2011, s. 1.

Kommissionen:

- vil inden udgangen af 2012 fremlægge en analyse over forskellige EU-instrumenter og nationale finansielle instrumenter, som giver støtte til energieffektivitet i bygninger, eventuelt også med henstillinger om, hvorledes offentlig støtte kan udnyttes bedre for at fremme renovering af bygninger
- vil i 2013 fremlægge de foreløbige konklusioner af et igangværende pilotprojekt, der skal undersøge området for udnyttelse af forsikringsordninger, som kunne dække kontraktopfyldelsesgarantier og tværnationale tjenester, især for små kontrahenter i byggesektoren
- vil i 2012 starte en informationskampagne for virksomheder om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner i alle medlemsstater
- vil i 2012 i forbindelse med direktivet om forsinket betaling gennemføre et pilotprojekt vedrørende en hurtig fuldbyrdelse af små og mellemstore virksomheders udestående fordringer, som driver virksomhed på tværs af grænserne.

Medlemsstaterne opfordres til:

- at udvikle eller styrke effektive programmer for projekter vedrørende reparation, vedligeholdelse og renovering med ambitiøse mål for bæredygtighed, herunder en gennemgang af mulighederne for relevante økonomiske og finansielle instrumenter (nedsat moms, målrettede subsidier osv.) og kreditmekanismer til renovationsprojekter med ambitiøse mål for bæredygtighed
- at fremme anvendelsen af finansielle instrumenter og ordninger for støtte til udvikling af projekter, tilbudt af strukturfondene, EIB, EBRD og EEEF til små renoveringsprojekter med kontraktopfyldelsesgaranti for byggeopgaver, herunder forhåndstildeling af midler fra strukturfondene til energieffektive bygninger.

3.1.2 Foranstaltninger på mellemlang og lang sigt

I det nye forslag til en EU-samhørighedspolitik for perioden 2014-2020¹⁸ lægges der endnu større vægt på støtte til investeringer vedrørende EU's klima- og energimål, og der foreslås næsten en fordobling i forhold til det beløb, der er tildelt bæredygtig energi i den aktuelle periode. Det foreslås, at en markant andel af midler fra struktur- og samhørighedsfondene tildeles investeringer, som støtter et skift til en lavemissionsøkonomi, især energieffektivitet og vedvarende energikilder, herunder også renovering af bygninger, og sandsynligvis vil finansielle instrumenter spille en vigtigere rolle fremover med målrettede investeringer i energieffektivitet og vedvarende energikilder ved byinfrastruktur og i byggesektoren.

Udviklingen af et "hovednet", som foreslået af Europa-Kommissionen, der skal sikre effektive multimodale transportforbindelser mellem EU's hovedstæder og andre vigtige byer, havne, lufthavne og øvrige vigtige økonomiske centre, er af stor betydning for økonomien. Europa-Kommissionen fremlagde en ny pakke foranstaltninger den 19. oktober 2011, udarbejdet med henblik på at skabe en gunstig ramme for udvikling af *transeuropæiske transportnet (TEN-T)*. Denne pakke omfatter også de reviderede retningslinjer for de

¹⁸ KOM(2011) 615 endelig.

transeuropæiske transportnet, Connecting Europe-faciliteten med et samlet budget på 50 mia. EUR og et forslag til en hurtig virkeliggørelse af obligationer fra Den Europæiske Investeringsbank til projekter.

Målet er at få et samlet net på plads senest 31. december 2050, hvor hovednettet skal være gennemført som et prioriteret område senest den 31. december 2030. Hovednetkorridorerne, som foreslået af Europa-Kommissionen den 19. oktober 2011, og deres platforme vil forbinde de involverede medlemsstater og de relevante aktører, f.eks. infrastrukturledere og brugere, for at sikre koordinering, samarbejde og åbenhed. Ud over disse forslag vil det være nødvendigt med et mindstemål af tilpasning af de nationale administrative procedurer for at sikre en smidig gennemførelse af de tværnationale dele af netværkene.

Forsknings- og innovations-aktiviteter bør kombinere teknologirelaterede aktiviteter¹⁹ med socioøkonomisk forskning af markedsbaserede og efterspørgselsrelaterede instrumenter (uddannelse, offentlige indkøb, standardisering, forsikring, osv.) for at fremme overgangen fra forskning til udnyttelse af innovative løsninger. Dette vil kræve et mere bredt partnerskab med forskellige interesser inden for de initiativer, som vil blive finansieret af forskellige EU-finansieringsinstrumenter for at opnå et mere omfattende markedsperspektiv og for at skabe en kritisk masse. I den forbindelse kunne eksisterende initiativer, såsom det offentligt-private partnerskab "energieffektive bygninger", kulturel arv, intelligente byer og samfund samt **reFINE** (forskning i fremtidige infrastrukturnetværk i Europa) udgøre et relevant grundlag for udvikling af sådanne partnerskaber. EU's samhørighedspolitik kan give støtte til forskning og innovation inden for disse områder i forbindelse med nationale programmer og vil ligeledes fortsat lægge stor vægt på en styrkelse af små og mellemstore virksomheders konkurrenceevne, herunder deres anvendelse af IKT. Udvikling af innovationsstrategier for intelligent specialisering, som foreslået af Kommissionen som forudsætning for anvendelsen af strukturfondene i den næste programmeringsperiode 2014-2020, vil bidrage specielt til at give mere målrettet strukturfondsstøtte og en strategisk fremgangsmåde til styrkelse af potentialet for intelligent vækst i alle regioner²⁰.

Kommissionen:

- har i forbindelse med samhørighedspolitikken for perioden 2014-2020 foreslået, at en markant andel af struktur- og samhørighedsfondsmidlerne effektivt tildeles investeringer, der støtter et skift til en lavemissionsøkonomi, først og fremmest energieffektivitet og vedvarende energikilder, men også renovering af bygninger, og Kommissionen vil fortsat tilskynde til anvendelse af revolverende fonde inden for dette område for at sikre en større multiplikatoreffekt
- vil udvikle et grundsæt af krav til byggeri, der skal opfyldes i de tværnationale dele af TEN-projekter for at sikre et minimum af tilpasning til et teknisk niveau i de forskellige nationale procedurer for tildeling af tilladelse
- vil i foråret 2013 afholde en konference om innovation i byggesektoren for at udpege de teknologiske huller i hele værdikæden og fastlægge en handlingsplan til løsning af disse problemer.

Medlemsstaterne opfordres til:

¹⁹ Disse bør dække en bred vifte af områder, såsom nye materialer, anvendelse af IKT, genvinding/genbrug ved byggeri og byggeaffald samt affald fra nedrivning, komfort i bygninger osv.

²⁰ <http://ipts.jrc.ec.europa.eu/activities/research-and-innovation/s3platform.cfm>.

- sammen med andre medlemsstater og den private sektor at udvikle fælles koordinerede initiativer, der kombinerer forskning, teknologisk udvikling, innovative offentlige indkøb, certificering, forsikring, interregionale clustere, osv. for at fremme inddragelse af ny viden og teknologi på markedet på EU-niveau og regionalt niveau. EU vil støtte disse initiativer med Horisont 2020 og programmet for konkurrenceevne i virksomheder og SMV'er (COSME) 2014-2020, ikke kun med direkte støtte, men også med finansielle instrumenter for at forbedre små og mellemstore virksomheders adgang til finansiering i form af egenkapital eller lån. Nationale og regionale myndigheder vil blive opfordret til at sikre en effektiv og supplerende anvendelse af de forskellige EU-støttekilder, herunder midler fra samhørighedspolitikken, forudsat at de tilhørende operationelle programmer giver mulighed for sådanne foranstaltninger.

3.2. Forbedring af grundlaget for humankapital i byggesektoren

I øjeblikket er der en markant mangel på kvalificerede arbejdstagere i byggeindustrien og i mindre udstrækning i byggevareindustrien. Endvidere er der meget store forskelle i uddannelsessystemerne i Europa med hensyn til omfanget af centralisering eller decentralisering, undervisningsstrukturen, arbejdsmarkedsparternes rolle, de finansielle strukturer og læseplanernes indhold.

Det er nødvendigt med en bedre foregribelse af de fremtidige kompetence- og kvalifikationsbehov, at tiltrække et tilstrækkeligt stort antal studerende til relevante byggeerhverv og at sørge for et bedre arbejdsmiljø og karrierestyring, større mobilitet for bygningsarbejdere og et mere omfattende udbud af tværnationale tjenester. Her skal der tages hensyn til virkningerne af EU-arbejdsstyrkens aldring og til den specifikke situation for sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen i sektoren.

3.2.1 Foranstaltninger på kort sigt

Initiativet vedrørende opkvalificering af kvalifikationer (BUILD UP Skills), som er gennemført under programmet Intelligent Energi – Europa, har som mål at tilpasse erhvervsuddannelsessystemerne til de kompetencer og kvalifikationer, der er nødvendige i forbindelse med energieffektivitet og vedvarende energikilder. Initiativet vedrørende opkvalificering af kvalifikationer vil give mulighed for at fastlægge nationale køreplaner for kvalifikationer frem til 2020 og støtte etableringen i stor målestok af uddannelses- og certificeringsordninger samt udkast til kvalifikationer for at forbedre eksisterende strukturer, hvor det er relevant, med hjælp fra støtteinstrumenter, såsom Den Europæiske Socialfond og programmet Livslang læring og det foreslåede efterfølgende program "Erasmus for alle". Dette vil øge antallet af kvalificerede arbejdstagere på byggepladser på markedet og styrke bygningsejeres tillid, så de investerer i energiforbedringer.

Dette initiativ kunne også fungere som grundlag for fastlæggelse af læseplaner, uddannelsesprogrammer eller kvalifikationsbehov på andre områder i forbindelse med byggeri og bæredygtig udvikling (f.eks. ved industrialisering af processen ved bygge- og anlægsarbejder, anvendelse af innovative eller ukonventionelle byggematerialer og byggeteknik, anvendelse af ikt i styringssystemer i bygninger osv.).

Kommissionen:

- vil gennemføre en evaluering af initiativet vedrørende opkvalificering af kvalifikationer og især evaluere, om det er værd at udvide området for det første initiativ til også at omfatte andre kategorier fagfolk i byggeriet eller til andre

kvalifikationsbehov i forbindelse med processen ved bygge- og anlægsarbejder og ved bæredygtig udvikling.

Medlemsstaterne, organisationer i byggeriet og uddannelsesinstitutioner opfordres til:

- at forhandle om kollektive aftaler for at støtte udvikling af kvalifikationer i forbindelse med initiativet vedrørende opkvalificering af kvalifikationer eller andre lignende ordninger.

3.2.2 Foranstaltninger på mellemlang og lang sigt

Byggesektoren bør blive bedre i stand til at udpege og foregribe kvalifikationsbehov i et strategisk perspektiv og at skræddersy uddannelses- og kvalifikationsprogrammer i overensstemmelse hermed. Der findes platforme i nogle lande, der udpeger fremtidige beskæftigelses- og kvalifikationsbehov med indirekte virkninger for byggesektoren. Et initiativ på europæisk niveau med støtte fra den sociale dialog kunne forbedre udvekslingen af oplysninger om disse behov, herunder om sektoren er klar til at vedtage en ressourceeffektiv praksis og opførelse af bæredygtige bygninger, og om uddannelsessystemerne er i stand til at opfylde disse behov.

I denne forbindelse vil Europa-Kommissionen støtte en gennemførlighedsundersøgelse udført af de europæiske arbejdsmarkedsparter om oprettelse af et europæisk sektorråd for kvalifikationer. Europæiske sektorråd for kvalifikationer er netværk af nationale observatorier, som analyserer arbejdsmarkedet og kvalifikationsbehovet på et sektorniveau, og som styret af sektorrepræsentanter og arbejdsmarkedets parter og med inddragelse af repræsentanter for uddannelsesudbydere udveksler oplysninger og eksempler på god praksis for at kunne udarbejde henstillinger om udvikling af kvalifikationer og job.

Kommissionen vil også i 2012 afprøve gennemførligheden af sektoralliancer for kvalifikationer i forbindelse med bæredygtigt byggeri mellem udbydere af erhvervsfaglige uddannelser, virksomheder og andre interesserede parter med henblik på tilbud om hensigtsmæssige, ajourførte og nye læseplaner og kurser samt innovative måder til formidling af erhvervsfaglige uddannelser.

Støtte til og anvendelse af instrumenter, der er udviklet i sammenhæng med EU-politikken for livslang uddannelse, skal tilskynde til mobilitet blandt faglærte arbejdstagere. Med direktivet om udstationering af arbejdstagere er der etableret en kerne af klart definerede arbejds- og ansættelsesvilkår, der skal tjene som minimumsbeskyttelse af arbejdstagere, og som tjenesteyderen i værtslandet skal overholde. Direktivet giver således et passende sikkerhedsniveau for udstationerede arbejdstagere. For at undgå enhver form for misbrug og omgåelse af bestemmelser og for at undgå "social dumping", hvor serviceydere, der ikke er fra værtsmedlemsstaten, kan underbyde lokale serviceudbydere, fordi deres arbejdsstandarder er lavere, skal håndhævelsen af direktivet om udstationering af arbejdstagere forbedres, især gennem bedre information om de arbejdsvilkår, der skal anvendes, et mere effektivt administrativt samarbejde og informationsudveksling mellem tilsynsmyndigheder, en mere effektiv kontrol og indførelse af solidarisk hæftelse for udstationerede arbejdstagers lønninger.

Endelig står sektoren over for en dobbelt udfordring som følge af de demografiske ændringer. På den ene side bør byggefirmaer i EU søge efter strategier, der modvirker det faldende antal unge EU-arbejdstagere, som starter i sektoren, og det betragtelige antal arbejdstagere, der går på pension de kommende år; på den anden side bør arbejdsforholdene forbedres for at sikre en højere levealder. Denne dobbelte udfordring kræver et mere attraktivt arbejdsmiljø og mere

opmærksomhed omkring sikkerheds- og sundhedsspørgsmål fremover for at undgå en tidlig tilbagetrækning som følge af arbejdsulykker eller erhvervssygdomme.

Kommissionen:

- vil i forbindelse med EU's sociale dialog fremme initiativer, der sigter på en tilpasning af erhvervsuddannelsen til de fremtidige kvalifikations- og kompetencebehov i byggesektoren, herunder også sådanne vedrørende ressourceeffektivitet; endvidere skal der fastlægges grundkrav vedrørende kompetencer inden for specifikke brancher, og en gensidig anerkendelse af kvalifikationer skal gøre lettere
- vil støtte de europæiske arbejdsmarkedsparter inden for byggeindustrien, så der kan etableres et europæisk sektorråd i byggesektoren for kvalifikationer
- vil tilskynde parterne til at udvikle initiativer inden for områder, såsom energi- og ressourceeffektivitet i bygninger, sikkerhed og sundhed, kvalitetsstandarder og uddannelse, herunder lærlingeuddannelser for unge. Disse initiativer kan tage form af informationskampagner og uddannelse og afhængigt af den nationale sammenhæng omfatte en fælles styring af fonde.
- vil gennem programmet Livslang læring afprøve, om det kan lade sig gøre at etablere alliancer vedrørende specifikke kvalifikationer i forbindelse med bæredygtigt byggeri, dvs. partnerskaber mellem udbydere af erhvervsfaglige uddannelser, virksomheder og andre interesserede parter med henblik på tilbud om hensigtsmæssige læseplaner eller erhvervsfaglige kvalifikationer samt innovative måder til formidling af erhvervsfaglige uddannelser.

Medlemsstaterne, arbejdsmarkedsparterne i byggeindustrien og uddannelsesinstitutioner opfordres til:

- hurtigt at vedtage det nye forslag til direktiv²¹ om håndhævelse af direktiv 96/71/EF om udstationering af arbejdstagere i forbindelse med udbud af tjenesteydelser
- at etablere partnerskaber for at støtte hensigtsmæssige erhvervsfaglige ordninger på nationalt og regionalt niveau, som svarer til de aktuelle og kommende behov i byggesektoren, især for at styrke ledelseskapacitet og anvendelse af ikt
- at lancere og støtte kampagner for at gøre byggesektoren mere attraktiv for mennesker med anlæg.

3.3 Bedre ressourceeffektivitet, miljøindsats og forretningsmuligheder

Køreplanen til et ressourceeffektivt Europa²² beskriver byggeriets store betydning for naturressourcer, energi, miljø og klimaændring. Markante forbedringer ved aktiviteter i byggeriet og byggearbejder i hele deres livscyklus rummer en mulighed for at bidrage til en konkurrencedygtig byggesektor og udvikle en ressource- og energieffektiv byggemasse, hvor alle nye bygninger næsten er nulenergi-huse og materialer er ressourceeffektive.

²¹ COM(2012) 131 final.

²² KOM(2011) 571 endelig.

Forbedringer ved aktiviteter i byggeriet og byggearbejder åbner for muligheden for nye forretningsmuligheder, også for små og mellemstore virksomheder, da den krævede indsats kan afhænge af lokale forhold og forudsætter individuelle løsninger. Som nævnt i køreplanen til et ressourceeffektivt Europa vil Kommissionen i 2013 fremlægge en meddelelse om bæredygtige bygninger, hvor man yderligere vil fastlægge og udvikle aktioner til støtte af en ressourceeffektiv sektor.

For at give mulighed for en bedre forståelse og mere udbredt anvendelse af tanken om bæredygtigt byggeri vil det være nødvendigt at udvikle harmoniserede indikatorer, kodekser og metoder til evaluering af miljøindsatsen ved byggevarer, byggeprocessen og byggearbejder. Disse bør sikre en sammenhængende og gensidigt anerkendt fortolkning af ydelserne og fastholde et indre marked, der fungerer tilfredsstillende for byggevarer og -ydelser.

Kommissionen vil foreslå fremgangsmåder til en gensidig anerkendelse eller harmonisering af de forskellige eksisterende evalueringsmetoder, også for at gøre disse mere operationelle og billige for byggevirksomheder, forsikringsbranchen og investorer. Dette initiativ vil bygge på eksisterende platforme, såsom den europæiske standardiseringsorganisations (CEN) netværk for byggeriet, vejledninger, såsom vejledningen fra FFC (Det Fælles Forskningscenter) om livscyklustænkning og -vurdering, samt europæiske forskningsprojekter, såsom SuperBuildings og Open House.

Dette arbejde vil endvidere bidrage til udvikling af en mere systematisk fremgangsmåde til vurdering af bæredygtighedselementerne i projekter, der skal finansieres gennem offentlige støtteordninger, herunder EU-dækkende modeller for costbenefitanalyse. Pilotprojekter udarbejdet i forbindelse med grønne offentlige indkøb og regionalpolitikker kunne give planlægningsmyndigheder og kontrahenter de rette redskaber, især til renovering af eksisterende bygninger og til en opgradering af transportinfrastruktur.

Interesserede parter i byggeindustrien har under den offentlige høring oplyst, at nogle byggeprojekter kan blive vanskeliggjort af den nationale godkendelsesproces, f.eks. forsinkelser på grund af modstand fra offentligheden, eksproprieringsspørgsmål og krav om en række forskellige tilladelser, herunder miljøgodkendelser. Sådanne spørgsmål blev udpeget i forbindelse med den igangværende revision af direktivet om vurdering af miljøvirkninger²³, som blandt andet sigter på at forenkle og strømline eksisterende procedurer, og vil derfor have en positiv virkning i denne forbindelse, da vurderingen af indvirkningen på miljøet udgør en del af godkendelsesprocessen. De fleste hindringer skyldes forskellige bestemmelser i national lovgivning og i de administrative procedurer for godkendelsesprocessen. Dette kan vanskeliggøre etableringen af ensartede konkurrencebetingelser og udbredelse af miljøteknologier. Det anerkendes ganske vist, at denne lovgivning ofte omfatter områder, der udelukkende hører under medlemsstaternes kompetenceområde (f.eks. spørgsmålet om ejendomsret), men Kommissionen vil tilskynde til udveksling af oplysninger og fremme af eksempler på bedste praksis, f.eks. gennem en frivillig vedtagelse af adfærdskodekser, der dækker spørgsmål, såsom varigheden og de forskellige skridt i processen omkring tilladelsen eller etablering af en voldgiftsproces mellem forskellige forvaltninger.

Endelig udgør målet om genbrug, genanvendelse og/eller nyttiggørelse af 70 % af bygge- og nedrivningsaffald inden 2020, jf. rammedirektivet om affald, en værdifuld forretningsmulighed for værdikæden i byggeriet. Bedre og mere klare definitioner af affald, harmoniserede registreringsvilkår for transport af affald og harmoniserede bestemmelser om

²³ Direktiv 85/337/EØF med ændringer om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet.

byggevarers egenskaber med hensyn til materialeudnyttelse, holdbarhed og miljøvenlighed kunne være en fordel for industrien.

Kommissionen:

- vil fremlægge initiativer til en bedre gensidig anerkendelse af miljøindsatsen og metoder til vurdering af risici, især i forbindelse med standardiseringsaktiviteter i EU og forsikringsordninger
- vil støtte udarbejdelse af en EU-dækkende model for en livscyklusbaseret costbenefitanalyse i forbindelse med grønne offentlige indkøb og for principper om bæredygtig udvikling i regionalpolitik
- vil vurdere hindringer, der skyldes national lovgivning om godkendelsesprocedurer for store byggeprojekter med henblik på at fastslå god praksis for en strømlining af procedurerne (f.eks. adfærdskodekser ved godkendelsesprocedurer, voldgiftsproces mellem forvaltninger)
- vil udvikle harmoniserede bestemmelser om ydeevnedeklaration for byggevarers egenskaber i forbindelse med bæredygtig anvendelse af naturressourcer i sammenhæng med forordningen om byggevarer.

Medlemsstaterne opfordres til:

- at evaluere indsatsen blandt en række delsektorer i byggeriet med hensyn til konkurrenceevne og bæredygtig udvikling på nationalt og regionalt niveau.

3.4 Styrkelse af det indre marked for byggeri

Byggesektoren er stærkt reguleret på mange niveauer (f.eks. byggevarer, bygningsarbejder, erhvervskvalifikationer, sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen, miljøvirkninger), og mange aspekter falder ind under medlemsstaternes kompetenceområde. For at sikre, at det indre marked for byggevarer og -tjenester fungerer bedre, er det vigtigt, at lovrammen er så klar og forudsigelig som mulig, og at de administrative omkostninger står i rimeligt forhold til de mål, der tilstræbes.

Det vil kræve en mere systematisk analyse af de forskellige reguleringsmåder og administrative bestemmelser, som gælder for gennemførelse af EU-lovgivningen for byggesektoren. I denne analyse vises, hvorledes forskellige EU-retsakter griber ind på europæisk og nationalt niveau, og om det er nødvendigt med større klarhed eller yderligere foranstaltninger for at mindske den administrative byrde for byggeentreprenører og sikre, at det indre marked for byggesektoren fungerer bedre. Med hensyn til tværnationale tjenester har en effektivitetskontrol, der blev gennemført 2011-2012, evalueret interaktionsvirkningerne af forskellige EU-retsakter, der berører byggefirmaer, og har således kunnet fastslå, at dele af EU-lovgivningen anvendes mindre hensigtsmæssigt, og at der er brug for større klarhed og gennemførelse af nye foranstaltninger. Det vil medføre henstillinger om fremskyndelse af processen med en tilpasning af de forskellige nationale og regionale reguleringsforanstaltninger.

Eurokodekser kunne fremme denne konvergensproces. De består af en række byggenormer og de mest aktuelle praksiskodekser, der gælder for alle de vigtigste byggevarer, alle vigtige byggeteknikområder og en lang række typer af bygningsstrukturer og produkter. Det er et fleksibelt redskab, eftersom hvert land har mulighed for at tilpasse eurokodekserne til deres særlige forhold og risikovurderingen vedrørende klima, jordskælvsrisiko, traditioner osv.

Kommissionen tilskynder stærkt EU's medlemsstater til at overtage eurokodekser som deres nationale byggestandarder²⁴ for at sikre, at bygninger er katastrofesikrede.

Kommunikations- og formidlingsaktiviteter, såsom webportalen i BUILD UP²⁵, kunne ligeledes støtte gennemførelse af lovgivning og inddragelse af nye markeds løsninger.

Kommissionen:

- vil gennemføre en kvalitetskontrol af EU-lovgivningen for at finde unødvendige administrative byrder, overlapninger, huller, uoverensstemmelser og forældede foranstaltninger
- vil målrettet gøre byggeriet til et prioriteret område i opfølgningen af meddelelsen om gennemførelsen af servicedirektivet "Partnerskab for ny vækst i servicesektoren"²⁶
- vil fremlægge en rapport om gennemførelsen af eurokodekser i medlemsstaterne som svar på Kommissionens henstilling 2003/887/EF; på grundlag af resultaterne i denne rapport vil Kommissionen herefter foreslå aktioner til styrkelse af eller om nødvendigt håndhævelse af anvendelse af eurokodekser ved offentlige indkøb og andre instrumenter, såsom nationale risikovurderinger og forvaltningsplaner.

Medlemsstaterne opfordres til:

- at udvikle effektive redskaber til markedsovervågning i forbindelse med gennemførelsen af EU-lovgivning som led i anvendelsen af forordning (EF) nr. 765/2008.

3.5 Styrkelse af EU's byggevirksomheders globale konkurrencestilling

Siden 2006 har EU i forbindelse med sine internationale handelsforhandlinger i stigende grad forsøgt at få andre handelspartnere til at indgå omfattende forpligtelser vedrørende markedsadgang for tjenesteydelser og ved offentlige indkøb, især inden for området offentlige bygge- og anlægsarbejder. Et af de seneste resultater er en åbning af koreanske koncessionskontrakter for EU-leverandører i frihandelsaftalen mellem EU og Korea.

Specifikke interkontinentale fora med Afrika og Latinamerika om bæredygtigt byggeri kunne fremskynde en ændring ved offentlige indkøb på disse markeder til præstationskriterier, bæredygtighed og omkostningseffektivitet.

Partnerskabet mellem EU og Afrika vedrørende transportinfrastruktur²⁷ giver mulighed for forbedring af de transkontinentale forbindelser og medvirker til et mere pålideligt og sikkert transportsystem.

Hvad angår finansieringen af infrastruktur, kunne en række finansielle instrumenter og samarbejdsfonde fra EU endvidere støtte gennemførelsen af relevante foranstaltninger.

EU-initiativet "Små virksomheder i en stor verden" vil tilbyde små specialiserede kontrahenter relevante oplysninger, rådgivning og støtte i deres forsøg på at få adgang til internationale markeder og på at finde potentielle forretningspartnere. Den Europæiske

²⁴ Kommissionens henstilling 2003/887/EF af 11. december 2003.

²⁵ www.buildup.eu.

²⁶ COM(2012) 261 final.

²⁷ KOM(2009) 301 endelig.

Regionale Udviklingsfond (EFRU) støtter også udvikling af nye forretningsmodeller for små og mellemstore virksomheder, især ved internationalisering.

Der er stor interesse for anvendelsen af EN-eurokodekserne uden for EU i lande, som ønsker at erstatte eller ajourføre deres nationale standarder, baseret på teknisk avancerede kodekser, eller som er interesserede i at handle med EU og EFTA-medlemsstaterne. I dialogen om lovgivning mellem EU og Rusland er der sket markante fremskridt i den forbindelse.

Kommissionen:

- har foreslået et lovinitiativ²⁸, der skal sikre en åbning af tredjelandes markeder for offentlige indkøb og lige vilkår mellem EU-virksomheder og deres udenlandske konkurrenter
- vil i handelsforhandlinger fortsat kræve forpligtelser fra partnerlande om sikring af omfattende markedsadgang, både med hensyn til adgang til de kommercielle markeder og markederne for offentlige indkøb
- vil tage kontakt til Den Europæiske Investeringsbank for at styrke området for anvendelse af EU's finansielle instrumenter til støtte af tværkontinentale forbindelser
- vil give finansiell støtte til teknisk hjælp for at hjælpe små specialiserede kontrahenters internationalisering
- vil udvikle et samarbejde med tredjelande, især Afrika og Latinamerika, men også i forbindelse med dialogen på det retslige område mellem EU og Rusland, EU's naboskabspolitik og Euro-Middelhavspartnerskabet om bæredygtigt byggeri ved offentlige indkøb, bl.a. ved at tilskynde disse partnere til at anvende eurokodekser som et redskab til gennemførelse af deres bestemmelser vedrørende byggeri.

Medlemsstaterne opfordres til:

- at agere hurtigt for at vedtage det nye forslag til forordning²⁹ om adgangen for tredjelandes varer og tjenesteydelser til Unionens indre marked for offentlige indkøb og procedurer for støtte til forhandlingerne om adgang for Unionens varer og tjenesteydelser til tredjelandes markeder for offentlige indkøb.

4. STYRING OG GENNEMFØRELSE AF STRATEGIEN

En handlingsplan med nærmere oplysninger vedrørende hver enkelt henstillings forventede resultater, kompetencefordelingen mellem Europa-Kommissionen, medlemsstaterne og brancheorganisationerne samt tidsplanen for gennemførelsen er vedlagt nærværende meddelelse.

Gennemførelsen af strategien kræver en strømlining og koordinering af de mange igangværende initiativer på EU-niveau, nationalt niveau og sektorniveau for at skabe mere synergi og maksimere deres virkning på kort, mellemlang og lang sigt. Strategien bør bygge på en styringsstruktur, der kombinerer koordinering og kontrol både ud fra et tematisk og strategisk perspektiv, herunder:

²⁸ COM(2012) 124 final.

²⁹ Ibid.

- Et strategisk trepartsforum på højt niveau (Kommissionen, medlemsstaterne, repræsentanter for sektoren), som ville kommentere EU-initiativer, der påvirker byggeriet og gennemførelsen af strategien, og opfølgende vil der blive udarbejdet henstillinger vedrørende alle nødvendige tilpasninger af strategien eller lancering af nye nødvendige initiativer
- oprettelse af tematiske grupper, sammensat af medlemsstater og repræsentanter for sektoren med vægt på specifikke prioriterede områder i strategien, som skal tage kontakt til eksisterende europæiske netværk og projekter. Disse grupper vil blive overvåget af Kommissionens tjenestegrene der er ansvarlige for de specifikke emner, som hver gruppe tager op.

Denne struktur vil give mulighed både for en strategisk vejledning fra EU's side og et bottom-up-initiativ fra medlemsstaterne sammen med delsektorer i byggeriet. Samarbejdet skal styrkes mellem delsektorerne og langs værdikæden for at tage globale udfordringer op.

5. KONKLUSIONER

På grund af den betydning, byggesektoren har for EU's BNP og beskæftigelse, og på grund af sektorens rolle i indsatsen for at nå nogle af de kritiske klima-, miljø- og energirelaterede mål er sektorens konkurrenceevne et fast politisk prioriteret område.

Især i tider med finansiell og økonomisk krise bør EU-politikkerne inden for områderne klimaændring, energieffektivitet og vedvarende energi, især i forbindelse med en politik for et bæredygtigt krav om renovering af bygninger, ses som en mulighed for at sætte gang i byggesektorens omsætning og beskæftigelse.

I nærværende meddelelse udpeges der områder med vækstpotentiale for virksomheder i byggesektoren, ofte inden for rammerne af eksisterende politiske strategier og instrumenter. En fuldstændig gennemførelse af disse EU-strategier bør f.eks. tilskynde til langsigtede investeringer i transeuropæiske netværk, forskning og innovation og et styrket grundlag af human kapital for på denne måde at styrke byggesektorens konkurrenceevne, både på EU's indre marked og på internationale markeder. Samtidig hermed bør der etableres en klar og sammenhængende lovramme og harmoniserede resultatevaluerende metoder vedrørende bæredygtighed for at sikre, at det indre marked for byggevarer og -tjenester fungerer ordentligt.

Den foreslåede strategis succes afhænger af engagementet hos medlemsstaterne og de interesserede parter på forskellige niveauer i byggeriet:

- det strategiske trepartsforum på højt niveau bør have et klart mandat til gennemførelse af en kritisk evaluering af byggesektorens resultater
- medlemsstaterne og de interesserede parter i byggeriet bør sikre sammenhæng med nationale og sektorrelaterede dagsordener vedrørende byggeri
- medlemsstaterne og interesserede parter i byggeriet bør gøre det lettere at overføre erfaringer og eksempler på god praksis fra de tematiske grupper, for at byggevirksomhederne kan sikre en operationel gennemførelse heraf
- alle politiktiltag bør overvåges og evalueres i forhold til en række indikatorer.

BILAG - HANDLINGSPLAN

Aktioner på kort sigt (2012-2014) – der henvises til afsnit 3.1.1 og 3.2.1 i meddelelsen

Aktioner	Resultater	Politisk kontekst	Hovedansvarlig	Tids-horisont
Analyse af forskellige EU-instrumenter og nationale finansieringsinstrumenter til støtte af energieffektivitet i bygninger	Europa-Kommis-sionens rapport og henstillinger vedrørende finansiel støtte til energieffektivitet i bygninger	Direktiv 2010/31/EU om bygningers energimæssige ydeevne/handlingsplan for energieffektivitet 2011	Europa-Kommis-sionen	Igang-værende, slutter i 2013
Økonomiske instrumenter og kreditmekanismer til renoveringsprojekter, som står i et rimeligt forhold til de mål for bæredygtighed, der skal nås	Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene om medlemsstaternes gennemførelse af energieffektivitets foranstaltninger (herunder økonomiske instrumenter og kreditmekanismer i byggesektoren) på grundlag af nationale	Direktiv 2006/32/EF om energieffektivitet i slutanvendelserne og om energitjenester/direktiv 2010/31/EU om bygningers energimæssige ydeevne	Europa-Kommis-sionen	2012-2013

	handlingsplaner vedrørende energieffektivitet			
Pilotprojekt vedrørende forsikring og opfyldelsesgaranti	Foreløbige henstillinger vedrørende forsikringsordnin- ger til dækning af opfyldelsesgaran- tier fra små byg- geentreprenører	Nyt pilotprojekt med støtte fra Europa- Parlamentet (startede i 2012)	Europa- Kommis- sionen	2013
Informationskampagne om det nye direktiv vedrørende forsinket betaling	Øget kendskab til kontrahenters rettigheder vedrørende betalingsvilkår	Direktiv 2011/7/EU	Europa- Kommis- sionen	2012
Pilotprojekt vedrørende hurtig og effektiv fuldbyrdelse af udestående fordringer af små og mellemstore virksomheder, som driver virksomhed på tværs af grænserne	Øget kendskab til kontrahenters rettigheder vedrørende betalingsvilkår	Direktiv 2011/7/EU	Europa- Kommis- sionen	2012-2013

<p>Evaluering af initiativet BUILD UP Skills med henblik på at udvide initiativet til at omfatte andre kategorier af bygningshåndværkere og andre kvalifikationsbehov</p>	<p>Evalueringsrapport</p>	<p>Intelligent EU-program for energi</p>	<p>Europa-Kommis-sionen</p>	<p>2013-2014</p>
<p>Finansielle styringsinstrumenter og støtte til projektudvikling til mindre solide renoveringsprojekter med kontraktopfyldelsesgarantier</p>	<p>Rapport fra medlemsstaterne om gennemførelsen af de finansielle instrumenter og mekanismer</p>	<p>Strukturfon-dene</p>	<p>Medlemsstaterne</p>	<p>2012-2014</p>
<p>Inddragelse af køreplaner for opkvalificering af kvalifikationer (Build-up skills) under de prioriterede områder i forbindelse med Den Europæiske Socialfonds finansiering 2014-2020</p>	<p>Køreplaner for opkvalificering af kvalifikationer, gennemført gennem finansiering fra ESF</p>	<p>Energipolitik-ken Regional-politikken Beskæftigel-sespolitikken</p>	<p>Europa-Kommis-sionen Medlemsstaterne</p>	<p>2012-2013</p>

Aktioner på mellemlang og lang sigt (2014-2020)

1. Fremme af gunstige investeringsvilkår – der henvises til afsnit 3.1.2 i meddelelsen

Aktioner	Resultater	Politisk kontekst	Hovedansvarlig	Tids-horisont
Et minimum af tilpasning på et teknisk niveau i de forskellige nationale procedurer for tildeling af tilladelse i de tværnationale dele af TEN-projekter	En fælles teknisk EU-specifikation,	Transeuropæiske transportnetværk	Europa-Kommissionen	2014-2016
Udpegning af teknologiske huller i byggeriets værdikæde og udarbejdelse af en handlingsplan til løsning af disse problemer	Konference og henstillinger vedrørende prioriterede områder for innovation i byggeriet	Innovationspolitik	Europa-Kommissionen	2013
Fælles koordinerede initiativer mellem medlemsstaterne og private aktører, der kombinerer forskning-innovation-offentlige indkøb, certificering, forsikring, interregionale clustere osv. For at sætte fart i inddragelsen af ny viden og teknologier på eu-niveau og regionalt niveau	Projekter	Horisont 2020, COSME EU's samhørigheds-politikfonde	Medlemsstaterne	2014-2020

2. Styrkelse af grundlaget for human kapital- der henvises til afsnit 3.2.2 i meddelelsen

Aktioner	Resultater	Politisk kontekst	Hovedansvarlig	Tidshorisont
Initiativer i forbindelse med EU's sociale dialog, der sigter på en tilpasning af erhvervsuddannelsen til de fremtidige kvalifikations- og kompetencebehov i byggesektoren og fastlæggelse af grundkrav vedrørende kompetencer inden for specifikke brancher, og en gensidig anerkendelse af kvalifikationer skal gøres lettere	Undersøgelse til udvikling af en informationsplatform	EU's sociale dialog	Europa-Kommissionen	2012-2014
Oprettelse af et europæisk sektorråd for kvalifikationer i byggeriet for at udvikle initiativer inden for områderne energi- og ressourceeffektivitet i bygninger, sikkerhed og sundhed, kvalitetsstandarder, lærlingeuddannelser, fælles styring af fonde gennem arbejdsmarkedets parter osv.	Europæisk sektorråd for kvalifikationer	EU's sociale dialog	Europa-Kommissionen	2013-2016
Europæiske sektoralliance for kvalifikationer i forbindelse med bæredygtigt byggeri	Partnerskaber for at kunne udarbejde tilpassede læseplaner eller formidle erhvervs-kvalifikationer på en innovativ måde	Nye kvalifikationer til nye job	Europa-Kommissionen	2013-2016
At handle hurtigt for at få vedtaget det for nyligt foreslåede direktiv om håndhævelse af direktiv 96/71/EF om udstationering af arbejdstagere	Vedtagelse af et nyt EU-direktiv	Direktiv 96/71	Rådet og Europa-Parlamentet	2012-2014

Oprettelse af partnerskaber vedrørende erhvervsuddannelsesordninger på nationalt og regionalt niveau for at imødekomme de aktuelle og kommende krav i byggesektoren, især inden for området ikt	Mårettede partnerskaber vedrørende erhvervsuddannelse	Nationale erhvervsuddannelser	Brancheorganisationer	2013-2016
Kampagner for at gøre byggesektoren mere tiltrækkende for talenterede unge	Informationskampagner		Brancheorganisationer	2012-2020

3. *Bedre ressourceeffektivitet, flere miljøkriterier og forretningsmuligheder – der henvises til afsnit 3.3 i meddelelsen*

Aktioner	Resultater	Politisk kontekst	Hovedansvarlig	Tidshorisont
Gensidig anerkendelse af metoder til vurdering af bygningers energimæssige ydeevne ³⁰	EU-ordning for en miljøvurdering af bygninger og tekniske EU-specifikationer	EU-politik for ressourceeffektivitet og EU-politik for standardisering	Europa-Kommissionen	2014-2016
Gensidig anerkendelse af metoder til risikovurdering, der tager hensyn til miljøresultater, især i forbindelse med EU-aktiviteter vedrørende standardisering og forsikringsordninger	Tekniske EU-specifikationer	EU-politik vedrørende standardisering	Europa-Kommissionen	2014-2018
EU-dækkende metoder til bestemmelse af livscyklusomkostninger for bygninger i forbindelse med grønne offentlige indkøb ³¹	EU-vejledning om livscyklusomkost-	Grønne offentlige	Europa-Kommis-	2014-2016

³⁰ Aktionen skal udvikles videre i meddelelse om bæredygtige bygninger i 2013.

	ninger ved offentlige indkøb	indkøb	sionen	
Øget anvendelse af grønne offentlige indkøb i regionalpolitikken i den kommende programmeringsperiode ³²	Yderligere fremme af byggerelaterede grønne offentlige indkøbskriterier i EU-finansierede projekter	Regionalpolitik	Europa-Kommissionen	2014-2020
Evaluering af hindringer, der skyldes national lovgivning om godkendelsesprocedurer for store byggeprojekter	<p>Operationelle konklusioner fra revisionsprocessen i forbindelse med direktivet om vurdering af miljøvirkninger.</p> <p>Vejledning for strømlining af procedurerne for miljøvurderinger ved energiinfrastrukturprojekter af fælles interesse</p>	Miljøvurdering og nationale procedurer for udstedelse af tilladelser	Europa-Kommissionen	2013-2016

³¹ Aktionen skal udvikles videre i meddelelse om bæredygtige bygninger i 2013.

³² Aktionen skal udvikles videre i meddelelse om bæredygtige bygninger i 2013.

Harmoniserede bestemmelser om byggevarers egenskaber i forbindelse med en bæredygtig udnyttelse af ressourcer ³³	Harmoniserede EU-bestemmelser og ajourførte harmoniserede EU-standarder	ENTR/forordning om byggevarer	Europa-Kommis-sionen	2013-2018
Evaluering af indsatsen blandt en række delsektorer i byggeriet med hensyn til konkurrenceevne og bæredygtig udvikling på nationalt og regionalt niveau	Rapporter	Nationale politikker for byggeriet	Medlems-staterne	

4. Styrkelse af det indre marked for byggeri – der henvises til afsnit 3.4 i meddelelsen:

Aktioner	Resultater	Politisk kontekst	Hoved-ansvarlig	Tids-horizont
Kvalitetskontrol af EU-lovgivningen for at finde unødvendige administrative byrder, overlapninger, huller, uoverensstemmelser og forældede foranstaltninger	Evalueringsrapport og henstillinger vedrørende EU-lovgivningen	Intelligent lovgivning	Europa-Kommis-sionen	2013-2015
Revision af gennemførelsen af eurokodekser i medlemsstaterne og forslag til håndhævelse af anvendelse af eurokodekser ved offentlige indkøb og andre instrumenter, såsom nationale risikovurderinger og forvaltningsplaner	Rapport om og eventuelt standardiserings-mandat for andre grundstandarder for	Europa-Kommissionens henstilling vedrørende eurokodekser	Europa-Kommis-sionen	2013-2014

³³ Aktionen skal udvikles videre i meddelelse om bæredygtige bygninger i 2013.

	bygningsdesign	2003/887/EF		
Overvågning af markedet i forbindelse med gennemførelsen af EU-lovgivningen	Mindsket antal klager fra industrien	Forordning 765/2008/EF	Medlemsstaterne	

5 Styrkelse af EU's byggevirksomheders globale konkurrencestilling – der henvises til afsnit 3.5 i meddelelsen

Aktioner	Resultater	Politisk kontekst	Hovedansvarlig	Tidshorisont
Forhandlinger om handelsforpligtelser vedrørende adgang til tredjelandes kommercielle markeder og deres markeder for offentlige indkøb	Handelsaftaler, der sikrer markedsadgang for byggevarer og -tjenester	EU's handelspolitik	Europa-Kommissionen	Igangværende
Bedre muligheder for anvendelse af EU's finansieringsinstrumenter, f.eks. fra Den Europæiske Investeringsbank som støtte til transkontinentale forbindelser	Målttede oplysninger om anvendelsen af EU's finansieringsinstrumenter	F.eks. partnerskabet mellem EU og Afrika vedrørende transportinfrastruktur	Europa-Kommissionen	2013-2016
Finansiell støtte til teknisk hjælp til internationaliseringen af små specialiserede kontrahenter	Teknisk hjælp til små kontrahenter i	Initiativet "små virksomheder i	Europa-Kommissionen	2012-2015

	EU	en stor verden"	sionen	
Udvikling af samarbejde mellem Afrika, Latinamerika, Rusland. nabolandene vedrørende bæredygtigt byggeri ved offentlige indkøb	Internationalt forum	EU's udenrigspolitiske og lovgivningsmæssige dialog	Europa-Kommissionen	2013-2015
At handle hurtigt for at få vedtaget den for nylig foreslåede forordning om adgang for tredjelandes varer og tjenester til EU's offentlige indkøb og procedurer, der støtter forhandlinger om adgang for EU-varer og -tjenester til markederne for offentlige indkøb i tredjelände	Vedtagelse af en EU-forordning	Forslag til forordning om gensidighed ved markedsadgang	Medlemsstaterne	2012-2014